

**POLITICI ALE MEMORIEI LA UNIVERSITATEA DE STAT
DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMITANU”
DIN REPUBLICA MOLDOVA**

Ion XENOFONTOV¹
Lidia PRISAC²

**MEMORY STRATEGIES AT THE STATE UNIVERSITY
OF MEDICINE AND PHARMACY „NICOLAE TESTEMITANU”
FROM REPUBLIC OF MOLDOVA**

ABSTRACT

The article approach the strategies for collective and individuals preserving memories at the „Nicolae Testemitanu” State University of Medicine and Pharmacy from Republic of Moldova. The elitist institution in the field of medicine, teachers have established themselves as personalities in the professional and inclusively social field, with a civic and patriotic attitude. The feeling of identity is consolidated through a series of actions aimed at cultural-artistic, symbolist, heraldic dimensions, public recognition and the perpetuation of memory.

Keywords: University, medicine and pharmacy, memory, personalities, Republic of Moldova.

Prezentare generală. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemitanu” din Republica Moldova este o instituție publică de învățământ superior, care are drept scop formarea medicilor și farmaciștilor în conformitate cu exigențele europene. Este principalul centru științific și științifico-didactic în domeniul medical și farmaceutic din Republica Moldova.

Universitatea este succesoarea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC), care și-a început activitatea la 20 octombrie 1945, incluzând o singură facultate – Medicină Generală. Ulterior, au fost create mai multe facultăți: în 1954 – Pediatrie; în 1959 – Stomatologie; în 1963 – Medicină Preventivă, iar în anul 1964 – Facultatea de Farmacie. În anul 1962 a fost inaugurată Facultatea de Perfecționare a Medicilor (în prezent, Departamentul de Educație Medicală Continuă). Pentru desfășurarea activității științifice, în același an, a fost creat Laboratorul Central de Cercetări Științifice.

---

¹ Conferențiar universitar, doctor în istorie, Facultatea de Istorie și Filosofie-Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova;
e-mail: ionx2005@yahoo.com.

² Cercetător științific, doctor în istorie, Institutul Patrimoniului Cultural, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Chișinău, Republica Moldova;
e-mail: lidiaprisac@yahoo.com.

În 1965, instituția a fost calificată ca fiind de categoria întâi, fapt ce i-a permis să se mențină în topul primelor patru instituții de profil (după Moscova, Leningrad și Kiev), din cele 87 existente în Uniunea Sovietică. Începând cu anul 1967, la instituție a fost introdusă internatura, care presupune perfecționarea cunoștințelor absolvenților la specialitatea aleasă pe parcursul unui an.

În anii 1960, Nicolae Testemițanu, rectorul ISMC (1959-1963), ministrul Ocrotirii Sănătății a RSSM (1963-1968), a fost acuzat de „manifestări naționaliste”, de promovarea cadrelor naționale, de introducerea limbii române în activitatea didactică, ulterior fiind persecutat ideologic și nedreptățit de autorități.

În 1990, ISMC i s-a conferit numele profesorului universitar N. Testemițanu, savant și organizator al ocrotirii sănătății. La 28 iulie 1991 instituția a fost reorganizată în Universitatea de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu”, iar în 1996, în conformitate cu structura și obligațiile ei, a fost denumită Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie (USMF) „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.

În prezent, în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” activează cinci facultăți, trei departamente, 63 de catedre, un curs, 23 de laboratoare și două centre științifice, amplasate în 95 de clinici din Chișinău și în incinta Campusului universitar. Pentru dezvoltarea abilităților practice și de cercetare ale cadrelor medicale și farmaceutice, pe lângă Universitate au fost instituite: Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară; Clinica Stomatologică Universitară; Centrul Stomatologic Universitar; Farmacia Universitară, devenită ulterior Centrul Farmaceutic Universitar „Vasile Procopișin”; Centrul Științific de Cultivare a Plantelor Medicinale; Centrul de Medicină Tradițională Chineză; Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală; Centrul Universitar de Reabilitare Medicală ș.a. Pentru testarea cunoștințelor teoretice ale studenților prin intermediul tehnologiilor informaționale moderne, în anul 2017 a fost creat Centrul de Evaluare Academică. Un an mai târziu, a fost deschis Centrul de Consiliere Psihologică și Ghidare în Carieră, ce vine să ofere suport studenților în integrarea academică.

În aceste structuri universitare își desfășoară activitatea didactică, clinică și științifică 1.150 de salariați, inclusiv 588 de doctori în științe, 164 de doctori habilitați în științe, 15 membri titulari, corespondenți și de onoare ai Academiei de Științe a Moldovei, 15 laureați ai Premiului de Stat în domeniul Științei și Tehnicii, 37 de deținători ai titlului onorific „Om Emerit”. La această componentă a resurselor umane se mai adaugă și cei 5.945 de studenți și 1.193 de medici-rezidenți din Republica Moldova și din alte 38 de țări.

Între anii 1945-2019 au fost pregătiți cca. 43.000 de absolvenți, medici și farmaciști, fiind susținute cca. 1.500 de teze de doctor în științe și cca. 250 de doctor habilitat în științe medicale.

Procesul de instruire și de activitate științifică este asigurat în patru limbi: română, rusă, engleză și franceză.

Biblioteca instituției dispune de cca. 900.000 de exemplare de cărți și manuale, cca. 70.000 de reviste și cărți electronice de profil medical și farmaceutic.

Din 2013, Universitatea funcționează în condiții de autonomie financiară, fapt ce-i oferă o mai mare libertate în gestionarea resurselor proprii, în special în dezvoltarea bazei tehnico-materiale și a patrimoniului universitar. În 2015 a fost inaugurată „Aleea Savanților și a Medicilor Iluștri”, pe care se regăsesc busturile

personalităților proeminente ale medicinei autohtone și ale celor care au pus bazele instruirii medicale și ale școlilor științifice din Republica Moldova.

USMF „Nicolae Testemițanu” are semnate 142 de acorduri de cooperare cu instituții de profil din 22 de țări, care asigură mobilitatea academică a studenților, a medicilor-rezidenți și a cadrelor științifico-didactice.

Universitatea este membră a Asociației Școlilor Medicale din Europa (2011), a Asociației Universităților Internaționale (2012), iar în anul 2013 a aderat la Asociația pentru Educație Medicală din Europa, organizația regională europeană a Federației Mondiale de Educație Medicală. Este înregistrată în Directoriul Mondial de Școli Medicale.

Începând cu anul 2009, Universitatea implementează Sistemul de Management al Calității, conform standardului ISO 9001:2008 și obține, în premieră, Certificatul de calitate, care, ulterior, este confirmat anual. Este prima instituție de învățământ din Republica Moldova certificată, în anul 2016, conform standardului de calitate ISO 9001:2015.

Universitatea este acreditată în plan național de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (2016, 2018), iar sub aspect internațional, de Federația Mondială de Educație Medicală (2019).

În 2016, USMF „Nicolae Testemițanu” a obținut logoul „Excelență în Cercetare”, oferit de Comisia Europeană.

Performanțele naționale și internaționale ale USMF „Nicolae Testemițanu” au fost apreciate cu Trofeul „Promotorul calității – Cristalul calității” și cu Diploma de recunoștință pentru promovarea culturii calității și pentru rezultate excelente obținute în procesul de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență din domeniul Sănătate (2019).

Instituția este decorată cu Ordinul „Gloria Muncii” (2005) și cu „Ordinul Republicii” (2015).

Deținătoare a unui patrimoniu material și cultural imens, instituția realizează mai multe acțiuni pentru a menține, conserva și perpetua patrimoniul memoriei.

Testimoniu. O lucrare aparte ce ține de patrimoniul USMF „Nicolae Testemițanu” este „Cartea de Onoare”, care se păstrează la Rectoratul Universității. A fost inaugurată, cu titlu de excepție, în anul 2015, în legătură cu aniversarea a 70-a a instituției. Coperta și semnul de carte sunt din piele. Dimensiunile cărții sunt de 30,5x23x5,5 cm. Pe prima copertă este inscripționat titlul: „Cartea de Onoare”. Sus, sub stema instituției de învățământ superior, este scris „Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie «Nicolae Testemițanu» din Republica Moldova”.

La 12 iulie 2019, lucrarea avea 18 însemnări cu semnăturile olografe inclusiv ale ambasadorilor Japoniei și SUA în Republica Moldova, ale reprezentanților instituțiilor medicale ș.a. Printre aceste texte putem citi următoarele mesaje: „I thank you very much for according such a honorable title as doctor. I wil continue to do my biest effort for development relanship between Japan and Republic Moldova. /Masanobu Yoshii/ /semnătura olografă/ Ambassador of Japan in the Republic of Moldova, 14.06.2018”; „Este o onoare foarte mare pentru mine să vizitez Univer-sitatea de Medicină și Farmacie /Dereck Hogan/ /semnătura olografă/ Ambasadorul SUA”.

Aleea Savanților și Medicilor Iluștri. Aleea Savanților și Medicilor Iluștri reprezintă un complex sculptural aflat în proximitatea Blocului didactic nr. 1 „Leonid Cobâleanschi”.

Ideea instituirii Aleii îi aparține rectorului USMF „Nicolae Testemițanu”, acad. Ion Ababii³. Potrivit inițiatorului, Aleea Savanților și Medicilor Iluștri reflectă, în mod semnificativ, „întregul parcurs al Universității noastre și constituie o recunoaștere a meritelor deosebite ale unora dintre personalitățile notorii care au contribuit la crearea și dezvoltarea învățământului superior medical și farmaceutic, științei medicale și a sistemului de sănătate din țară... Aceasta va deveni un spațiu cultural și educativ pentru medicii, precum și un punct de atracție a promoțiilor de absolvenți medici și farmaciști”⁴.

Aleea a fost inclusă ca parte componentă a „Planului de dezvoltare a infrastructurii Universității”, aprobat prin Hotărârea nr. 847 din 21 septembrie 2010 a Guvernului Republicii Moldova⁵. Prin această decizie a Executivului, s-a permis Primăriei municipiului Chișinău transmiterea din domeniul public în domeniul privat al statului a terenului din str. Nicolae Testemițanu, aflat de câteva decenii în folosința Universității, în schimbul mai multor lucrări de proiectare, (re)construcție și reparație a unor edificii/încăperi/obiective, inclusiv a Aleii.

La 3 septembrie 2013 a fost aprobat Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului deschis pentru elaborarea concepției-schiță a busturilor savanților și medicilor iluștri. La 6 septembrie, la USMF „Nicolae Testemițanu” a avut loc ședința membrilor juriului, organizată în scopul selectării câștigătorilor concursului cu privire la elaborarea concepției-schiță a busturilor ce urmau să fie instalate pe Alea. La concurs s-au înscris nouă participanți, trei dintre aceștia fiind desemnați câștigători, prin vot deschis: Valerian Doicov – locul I, Ion Zderciuc – locul II, Ion Grecu – locul III⁶. În cadrul ședinței s-a discutat despre parametrii busturilor: proporția, caracteristicile fiziometrice ale capului și umerilor, tipul de patinare, parametrii soclului. Juriul a fost format din 31 de membri, printre aceștia fiind și dr. șt. med. Andrei Usatâi, ministru al sănătății. Potrivit ministrului, Aleea, pe lângă faptul că va eterniza memoria savanților medici, va contribui și la educarea viitoarelor generații. Prof. univ. Gheorghe Postică, viceministru al Culturii, membru al juriului, a consemnat că obiectivul pe care și l-a propus Universitatea este unul special și speră că sculpturile vor deveni adevărate opere de artă. „Mă bucur că ați fost insistenți și ați trecut de la idee la practică”, a mai menționat viceministrul. Inițial au fost propuse spre realizare 20 de busturi⁷.

La selectarea personalităților notorii, ale căror busturi urmau să fie amplasate pe Alea, s-a ținut cont de valoarea teoretică și practică a realizărilor personalităților

---

³ *Excelență în cercetare și educație. Academicianul Ion Ababii la 75 de ani*, în „Akademos. Revistă de știință, inovare, cultură și artă”, nr. 1 (52), 2019, p. 168.

⁴ *Aleea Savanților și Medicilor Iluștri=The Alley of Brilliant Scientists and Doctors*, coord. Iulian Grossu, resp. ed. Ion Ababii, Chișinău, Tipografia „Elan Poligraf”, 2015, p. 3-4.

⁵ *Hotărâre nr. 847 din 21.09.2010 a Guvernului Republicii Moldova cu privire la dezvoltarea infrastructurii Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”*, în: http://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=1392&lang=ro (accesat: 15.07.2019).

⁶ *Patrimoniul al tradițiilor medicale basarabene*, în „Medicus”, nr. 7-8 (864-865), 2013, p. 2.

⁷ *Ședința Juriului*, în: <http://medicina2.usmf.md/ru/node/11301> (accesat: 14.07.2019).

în domeniul învățământului superior medical și farmaceutic, al științei și practicii medicale, a activității publice și de importanță istorică a acestora. Personalitățile au fost selectate de către experți, consultanți științifici, inclusiv prin discuții publice.

Drept criterii pentru selectarea personalităților au servit: activitatea fructuoasă în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” și în sistemul de sănătate al Republicii Moldova; titlul științific și didactic; capacități și aptitudini pedagogice excepționale; titluri onorifice și distincții guvernamentale; fondatori de școli medicale și de direcții științifice; lucrări fundamentale în medicină (tratate medicale, realizări medicale, monografii, manuale originale); lucrări de prestigiu și recunoaștere internațională; premiant al expozițiilor medicale internaționale; durata activității în instituția de învățământ superior; includerea numelui în registre tematice de stat și în publicații enciclopedice, inclusiv internaționale; publicații omagiale de calibru național și internațional; edificarea unității medicale patrimoniale de nivel republican; implementări ale realizărilor științifice rezistente în timp; pregătirea de cadre medicale și științifice; poziție civică și patriotică; comportament decent și ireproșabil; acțiuni filantropice etc.⁸.

Lista personalităților selectate a fost aprobată prin decizia Consiliului științific al USMF „Nicolae Testemițanu” nr. 1/11 din 31 ianuarie 2013 și prin deciziile Senatului universitar nr. 2/2 din 11 aprilie 2013 și nr. 8/2 din 16 octombrie 2013.

În vederea creării Aleii Savanților și Medicilor Iluștri s-a instituit un Grup de lucru condus de prof. univ. Victor Pânteă, secretar conf. univ. Iulian Grossu și următorii membri: Gheorghe Plăcintă, Valeriu Revenco, Ion Lupan, Nicolae Ciobanu, Eugeniu Bendelic (decanii facultăților); Natalia Cherdivarenco, Ion Marin, Gheorghe Baci, Dumitru Tentiuc, Tiberiu Holban, Veaceslav Gonciar, Vlada-Tatiana Dumbrava, Nicolae Ghidirim, Nicolae Bodrug, Galina Rusu, Valentina Șpac, Vladimir Iurcovschi, Leonid Gorceac⁹. La 11 aprilie 2013 președintele grupului de lucru, prof. univ. Victor Pânteă, a informat membrii Senatului despre amenajarea Aleii¹⁰.

Cea mai mare parte din busturi a fost finanțată de Compania SRL Dansicons, iar o parte mai mică din surse extrabugetare și din sponsorizări¹¹.

Busturile savanților și medicilor iluștri au fost confecționate de două echipe de sculptori, dintre care una a propus un alt model. Comunitatea universitară a optat pentru „busturi cu umeri”, pe când modelul propus era „fără umeri”. Busturile amplasate pe postamente de granit au fost expuse pe o stradă și patru ronde ale havuzurilor, fiind sculptate de artiști plastici din Republica Moldova.

Alea a fost inaugurată la 9 octombrie 2015, evenimentul fiind parte componentă din programul consacrat aniversării a 70-a de la fondarea Universității¹². Au fost dezvelite 34 de busturi, consacrate următoarelor personalități: Vasile Anestiadi, Nicolae Eșanu, sculptate de Valerian Doicov; Pavel Bătcă, Andrei Banaru – de Mihai Damian; Ștefan Plugaru – de Ion Zderciuc; Petru Galețchi – de Ioan Grecu; Nicolae Testemițanu, Nicolae Starostenko, Vasile Procopișin, Diomid Gherman, Toma

---

⁸ Arhiva Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (AUSMF „Nicolae Testemițanu”), I. 1, D. 4.534, f. 143; D. 4.532, f. 85.

⁹ *Ibidem*, D. 4.536, f. 149-150.

¹⁰ *Ibidem*, D. 4.532, f. 16-17.

¹¹ *Ibidem*, D. 4.534, f. 140-142.

¹² *Alea savanților și medicilor iluștri*, în „Medicus”, nr. 7-8 (884-885), 2015, p. 1, 8-9.

Ciorbă, Natalia Gheorghiu, Eugen Gladun – de Veaceslav Jiglițchi; Mihail Borzov, Nicolae Anestiadi, Vitalie Bețșor, Timofei Moșneaga, Ion Prisacari – de Vasile Sitari; Boris Șarapov, Andrei Zorchin – de Grigore Sultan; Ipatie Sorocean, Arsenie Guțan, Gurie Coșciug, Boris Perlin, Chiril Draganiuc, Valerian Stărikovici – de Veaceslav Zaițev; Eugen Popușoi – de Ion Bolocan; Valentina Halitov – de Tatiana Bazarova; Leonid Cobăleanski, Constantin Țăbărnă – de Grigore Băt; Anatolie Zubkov – de Natalia Vlasova; Moisei Ghehtman, Nikolai Kuznețov – de Iurie Terehov; Aron Cocerghinski – de Ivan Beldi¹³.

Evenimentul de inaugurare a busturilor a fost acompaniat de sunete de buciom și strune de vioară, în semn de comemorare, zeci de mediciști au lăsat să-și ia zborul, din dreptul celor 34 de monumente, câte un balon alb, care purta cu sine spre înălțime câte un buchețel de flori de Nu-mă-uita¹⁴.

La 20 noiembrie 2018, Aleea a fost completată cu alte șase busturi, cele ale Alexandrei Vizitiu, Constantin Matcovschi, Vasile Ceurin, Ion Marin, Vasile Cuprianov și Alexei Molohov. Busturile au fost create timp de jumătate de an, fiind sculptate în bronz și instalate pe socluri de granit. Din grupul de autori care au lucrat la edificarea busturilor fac parte sculptorii Veaceslav Jiglițchi, Tatiana Bazarova și Dmitri Harasalov. Prezent la eveniment, sculptorul Veaceslav Jiglițchi, conducătorul grupului de autori care au lucrat la edificarea busturilor, a mulțumit conducerii USMF „Nicolae Testemițanu” pentru faptul că „a contribuit la procesul măreț de zidire a memoriei personalităților notorii din sistemul sănătății, care și-au consacrat viața misiunii nobile de a trata bolnavii și de ajuta oamenii suferinzi. Fiecare membru al grupului nostru de artiști plastici a depus maximum efort pentru a crea, dăruind, prin propriul talent și dibăcie, pentru ca aceste busturi să dănuie în veci”¹⁵.

În anii 2017-2018, în vederea extinderii Aleii s-au investit 1,74 milioane lei¹⁶.

Suprafața actuală nu permite o extindere a Aleii, de aceea s-a decis crearea unei comisii universitare, în frunte cu un prorector, care ar revedea criteriile de înaintare a personalităților pentru eternizarea numelui, precum și ar analiza posibilitatea amplasării busturilor în alte spații, aferente instituțiilor în cadrul cărora au activat, sau la locul de trai¹⁷.

„Să nu-i dăm uitării pe înaintași!”. Etalonul de acuratețe în administrare a fost raportat la autoritatea personalităților, care pe parcursul timpului au consolidat bunul nume al instituției: „Imaginea Universității la care au contribuit înaintașii noștri mai mult de jumătate de secol nu trebuie să fie pătată”¹⁸; „Instituția noastră trăiește cu ziua de azi și privește cu încredere în viitor. Totodată, este de datoria noastră să nu-i dăm uitării pe înaintași!”¹⁹.

---

¹³ *Ibidem*, p. 7-10.

¹⁴ *Aleea savanților și medicilor iluștri - un obiectiv strategic realizat*, în „*Medicus*”, nr. 9-10 (884-885), 2015, p. 3.

¹⁵ *Noi busturi pe Aleea savanților și medicilor iluștri*, în „*Medicus*”, nr. 9-10 (915-916), 2018, p. 9.

¹⁶ Arhiva curentă a Senatului USMF „Nicolae Testemițanu” (ACSUSMF), *Darea de seamă a rectorului din 17 octombrie 2018...*, f. 48-52.

¹⁷ *Ibidem*, f. 50.

¹⁸ *Idem*, *Darea de seamă a rectorului din 18 octombrie 2000...*, f. 12-13.

¹⁹ *Idem*, *Raportul rectorului din 16 octombrie 2013...*, f. 27.

Acad. Gheorghe Ghidirim, la diverse întruniri, obișnuiește să amintească audienței: „Mândria neamului sunt renumiții specialiști și marii patrioți – nume-simbol: Nicolae Testemițanu, frații Nicolae și Vasile Anestiadi, renumiții chirurghi Pavel Bâtcă, Eugen Maloman, Anton Spânu, Mihai Bârsan, cu care am avut onoarea să conlucrez”²⁰.

Memoria profesorilor-fondatori, „acei ce au stat primii la cârma științei, pedagogiei și au crescut cadre naționale”²¹, este onorată la USMF „Nicolae Testemițanu”. De exemplu, ședința Senatului Universității din 17 octombrie 2001 a fost consacrată centenarului de la nașterea fondatorului, primul șef al Catedrei de organizare a ocrotirii sănătății, actualmente Catedra de sănătate publică și management „Nicolae Testemițanu”, fostul adjunct al Comisarului Norodnic al Ocrotirii Sănătății a RSSM, medicul sanitar principal al republicii, dr. hab. în științe medicale, prof. univ. Moisei Iacob Ghehtman. Un discurs de evocare a prof. univ. Moisei Ghehtman a ținut viceministrul Sănătății din Republica Moldova, șeful Catedrei de sănătate publică și management „Nicolae Testemițanu”, prof. univ. Dumitru Tintiuc²².

Este un angajament în care se solicită implicarea activă a întregului colectiv al Universității: „De la șefii de catedre și de la întregul cadru profesoral-didactic se cere să se acorde o atenție cuvenită acelor care nu mai sunt printre noi, dar care au înscris pagini de glorie în istoria Universității, au făurit ziua de ieri a medicinei moldave. Este și un exemplu demn de urmat pentru generațiile tinere, un moment important în educația lor civică”²³; același obiectiv servește și valorificarea materialului muzeografic al Universității, conceptul de realizare al Aleii Savanților și Medicilor Iluștri, aflat în apropierea Blocului didactic nr. 1 Leonid Cobâleanschi. La catedre se organizează expoziții care ilustrează istoria subdiviziunii²⁴. A fost înrădăcinată tradiția de comemorare a înaintașilor și de eternizare a numelor lor prin sculptarea și postarea busturilor și basoreliefurilor pe edificiile în care au muncit sau au locuit, prin acordarea numelor unor personalități catedrelor, aulelor, străzilor etc.

În 1990 s-a decis ca ISMC să i se confere numele lui Nicolae Testemițanu. În 1991, Institutul de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu” din Chișinău a fost redenumit în Universitatea de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu”, iar în 1996 în Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. Modificarea denumirii a implicat și anumite cheltuieli, fiind vorba de „schimbarea firmelor, ștampilelor, formularelor etc. Însă era vorba de principiul conținutului Universității, să corespundă realității”²⁵. Cu ocazia aniversării a 55 de ani de la fondarea instituției, a fost instituită Insigna „Nicolae Testemițanu”, pregătită la Monetăria de Stat a României, cu suportul Ambasadei României în Republica Moldova²⁶.

La 27 iunie 2003 a fost instituită Medalia „Nicolae Testemițanu”, care se conferă pentru merite deosebite în dezvoltarea ocrotirii sănătății, farmaceuticii,

---

²⁰ Traian Musteață, *Inteligența, eternă virtute*, în „Medicus”, nr. 4-6 (871-873), 2014, p. 10.

²¹ ACSUSMF, *Procesul-verbal nr. 4 din 17 octombrie 2001 al ședinței Senatului...*, f. 4.

²² *Ibidem*, f. 1-2.

²³ *Idem*, *Raportul rectorului din 16 octombrie 2013...*, f. 27.

²⁴ AUSMF „Nicolae Testemițanu”, I. 1, D. 2.649, f. 17.

²⁵ *Ibidem*, D. 2.796, f. 3.

²⁶ *Ibidem*, f. 164-165.

balneologiei, medicinei preventive și științei medicale. Până la 28 decembrie 2010, această distincție de stat a fost acordată la 86 de persoane²⁷. Conform datelor oferite de Vladimir Bogdan, șeful Serviciului distincției de stat al Aparatului Președintelui Republicii Moldova, până la 17 iulie 2019 medalia „Nicolae Testemițanu” a fost conferită la 158 de persoane²⁸.

La „Alma Mater” a fost instituită Bursa de merit „Nicolae Testemițanu”, pentru studenți și doctoranzi. În 1991, în Blocul didactic nr. 1, de la Mălina Mică, a fost dezvelit bustul lui N. Testemițanu. La 1 ianuarie 1998, investițiile pentru bustul lui N. Testemițanu erau estimate la 4.300 lei²⁹. La 8 iunie 2011, și în curtea USMF „Nicolae Testemițanu” a fost inaugurat un bust al lui N. Testemițanu. În baza Hotărârii nr. 220 din 23 septembrie 2016 a Parlamentului Republicii Moldova, „Cu privire la declararea anului 2017 Nicolae Testemițanu”³⁰ și a „Planului național de manifestări, consacrate Anului Nicolae Testemițanu”, aprobat prin Hotărârea nr. 96 din 22 februarie 2017 a Guvernului Republicii Moldova³¹, au fost organizate o serie de manifestări științifico-culturale, în care un rol însemnat i-a revenit USMF „Nicolae Testemițanu”. În programul absolvenților USMF „Nicolae Testemițanu” este prevăzută depunerea de flori la mormântul savantului N. Testemițanu (la Cimitirul Central)³².

În memoria lui N. Testemițanu mai sunt numite străzi, instituții medicale și educative din Republica Moldova. Printr-o hotărâre a Sovietului Sătesc Olănești, raionul Ștefan-Vodă, din 13 februarie 1991, spitalului și unei străzi (fosta Pirogov) din localitate le-a fost conferite numele profesorului N. Testemițanu³³. În același an, la 25 iulie, Consiliul Municipal Chișinău a schimbat denumirea străzii Revoluției Cubaneze în strada Nicolae Testemițanu³⁴. Numele profesorului Nicolae Testemițanu îl poartă și Școala din Ochiul-Alb³⁵, și o stradă din orașul Șoldănești.

În onoarea acad. Vasile Anestiadi, un alt fost rector al instituției, la 4 mai 2018 a fost dezvelit un basorelief, montat pe frontispiciul Blocului Morfologic al USMF „Nicolae Testemițanu”, în care savantul și-a desfășurat activitatea, la Catedra de morfopatologie. Sculptura a fost realizată de consăteanul lui V. Anestiadi, plasticianul și arhitectul Leonid Popescu. În contextul evenimentului, rectorul, acad. Ion

---

²⁷ Silviu Andrieș-Tabac, Vladimir Bogdan, *Distincțiile de stat ale Republicii Moldova*, în vol. „Simbolurile naționale ale Republicii Moldova”, coord. și red. șt. Silviu Andrieș-Tabac, Chișinău, Institutul de Studii Enciclopedice (Tipogr. „Bons Offices” SRL), 2011, p. 371.

²⁸ Mulțumim domnului dr. Silviu Andrieș-Tabac, care ne-a ajutat la documentarea materialului respectiv.

²⁹ AUSMF „Nicolae Testemițanu”, I. 1, D. 2.922, f. 59.

³⁰ *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 355-359, 2016, art. 726.

³¹ *Hotărâre nr. 96 din 22 februarie 2017 cu privire la aprobarea Planului național de manifestări consacrate Anului Nicolae Testemițanu*, în: http://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=97837&lang=ro (accesat: 04.05.2019).

³² Ion Mereuță, Ion Cuvșinov, Ion Arteni, Mihai Țurcanu, *Prin tumultul anilor ne făurim istoria... Cronica întâlnirii jubiliare a absolvenților Facultății Curative a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, promoția 1982*, Chișinău, 2007, p. 6.

³³ *Hotărârea Sovietului Sătesc Olănești*, în „*Medicul*”, nr. 19 (813), 25 iunie 1991, p. 1.

³⁴ *La Consiliul Municipal Chișinău*, în „*Medicul*”, nr. 20-21 (814-815), 30 august 1991, p. 3.

³⁵ De altfel, N. Testemițanu este apreciat drept „ambasadorul satului”; Iulian Grossu, *De Nicolo Testemimitiano: Testimonium*, Chișinău, Editura Medicina, 1997, p. 121.

Ababii, a menționat că „Vasile Anestiadi a fost reprezentantul unei generații de medici și savanți iluștri, pedagogi de o vastă rezonanță, o generație care a trecut prin război, foamete și multe nedreptăți sociale. Această pleiadă de personalități remarcabile constituie mândria noastră națională, cărora le datorăm bunul nume al Universității. Academicianul Vasile Anestiadi a fost fondatorul Școlii științifice de morfopatologie din Republica Moldova, ai cărei reprezentanți au înregistrat succese importante atât în știință, cât și în activitatea profesională. Profesor de vocație, competent și erudit, Vasile Anestiadi a cultivat studenților și discipolilor săi spiritul muncii, dragostea de carte și de cercetare științifică, dedicându-și, practic, întreaga carieră medicinei, unde a atins toate treptele ierarhice posibile”³⁶.

Numele profesorilor care au făcut istorie la USMF „Nicolae Testemițanu” este fixat în diferite spații ale instituției. Prin decizia Consiliului științific din 19 mai 1995, s-a hotărât a numi Blocul nr. 1 în numele lui L. Cobâleanski și de a instala o placă comemorativă pe acest bloc³⁷. În anul 2007, aula din Blocul didactic Central, din bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 165, este denumită în cinstea prof. univ. Petru Galețchi.

În baza demersului Facultății de Farmacie (decan Nicolae Ciobanu), la ședința Senatului din 15 octombrie 2008, s-a examinat subiectul „Despre înveșnicirea numelui Vasile Procopișin”, doctor habilitat în farmacie, profesor universitar, membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei. Profesorul N. Eșanu a specificat: „Sunt de acord cu conferirea numelui *Vasile Procopișin* Blocului nr. 2, unde sunt amplasate majoritatea catedrelor farmaceutice de pe str. N. Testemițanu, 22, cu instalarea basoreliefului profesorului universitar *Vasile Procopișin* pe fațadă. Vasile Procopișin a fondat Facultatea [de Farmacie] și Blocul”. Drept urmare, Senatul a decis aprobarea conferirii numelui Vasile Procopișin Centrului Farmaceutic Universitar și Catedrei de farmacie socială. Totodată, a fost înaintat un demers către Consiliul Municipal Chișinău cu privire la permisiunea de a instala basorelieful prof. univ. V. Procopișin pe fațada Centrului Farmaceutic Universitar, amplasat pe str. N. Testemițanu, 22³⁸. „Centrul Farmaceutic Universitar și Catedra de farmacie socială, ambele purtându-i numele, sunt dovada respectului, a recunoștinței discipolilor, dar și a prezenței *in absentia* a reductabilului savant Vasile Procopișin”³⁹.

Aula din incinta Blocului auditorial din str. N. Testemițanu 20, este denumită în anul 2010 în cinstea prof. univ. Nicolae Eșanu. Din anul 2013, numele prof. univ. Nicolae Starostenko și al lui Victor Ghețeu îl poartă aulele reconstruite din Spitalul „Sfânta Treime” și de la Centrul Mamei și Copilului; numele prof. univ. Valentina Halitov îl poartă Clinica de Boli Infecțioase la Copii, iar numele prof. univ. Anton Spânu Clinica de Chirurgie a Catedrei de chirurgie nr. 1 „Nicolae Anestiadi”, amplasată în incinta spitalului „Sfântul Arhanghel Mihail”. În anul 2010, în incinta Clinicii Stomatologice Universitare a fost dezvelit un basorelief consacrat prof. univ.

---

³⁶ *Dezvelirea basoreliefului academicianului Vasile Anestiadi*, în „Medicus”, nr. 4-6 (910-912), 2018, p. 12.

³⁷ AUSMF „Nicolae Testemițanu”, I. 1, D. 2.796, f. 114.

³⁸ ACSUSMF, *Proces-verbal nr. 11 din 15 octombrie 2008 a Senatului USMF „Nicolae Testemițanu”*, f. 4-5.

³⁹ Mihail Brumărel, *Vasile Procopișin: prezența vie a Marelui Dispărut*, în „Revista de Științe ale Sănătății din Moldova”, nr. 2, 2014, p. 94.

Pavel Godoroja⁴⁰. La 2 septembrie 2013 a fost inaugurată Aula universitară „Victor Ghețeu”, în incinta Institutului Mamei și Copilului. Noua aulă a fost dotată cu utilaje moderne – microfoane, sistem de sonorizare, proiector, fiind primul edificiu care corespunde standardelor europene pentru educație și asigură condiții excelente pentru procesul de predare. Pentru reparația și amenajarea aulei au fost investiți cca. 4 milioane lei, jumătate din această sumă fiind acordată de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, iar cealaltă parte provenind din fondul extrabugetar al IP USMF „Nicolae Testemițanu”. Potrivit acad. Ion Ababii, rectorul USMF, spațiul a fost amenajat conform celor mai moderne cerințe. „Aici se vor desfășura și conferințe naționale și internaționale în domeniul obstetricii și ginecologiei, pediatriei și chirurgiei pediatrice”⁴¹.

Mai multe catedre poartă cu onoare numele personalităților notorii de la USMF „Nicolae Testemițanu”: Catedra de chirurgie nr. 1 „Nicolae Anestiadi” (Facultatea de Medicină nr. 1); Catedra de medicină socială și management sanitar „Nicolae Testemițanu” (Facultatea de Medicină nr. 2); Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”, Catedra de propedeutică stomatologică „Pavel Godoroja”, Catedra de stomatologie ortopedică „Ilarion Postolachi” (Facultatea de Stomatologie), Catedra de farmacie socială „Vasile Procopișin” (Facultatea de Farmacie).

O serie de plăci comemorative consacrate personalităților din domeniul medicinei și farmaciei sunt instalate și la catedrele universitare. La 9 septembrie 2012, în cadrul Catedrei Anatomia omului a avut loc inaugurarea plăcii comemorative a prof. univ. „Vasile Andrieș”⁴². La 18 septembrie 2012, la Catedra de anatomia omului, în legătură cu aniversarea centenarului de la nașterea prof. univ. Boris Perlin, a avut loc dezvelirea plăcii comemorative în cinstea ilustrului savant⁴³. În 2014, la Catedra de histologie, citologie și embriologie a fost dezvelit un basorelief dedicat fondatorului catedrei, omului ilustru Nicolai Kuznețov, profesor universitar, personalitate notorie în domeniul medicinei. Lilian Șaptefrați, șeful Catedrei de histologie, citologie și embriologie, a accentuat că profesorul Nicolai Kuznețov face parte din „intelectualitatea poporului rus, care a adus contribuții enorme în tezaurul cultural al lumii. Este misiunea noastră să păstrăm vie memoria acestor persoane, care au îndrăgit oamenii și locurile acestei țări”⁴⁴. În onoarea chirurgului Pavel Bâtcă, în anul 2017 a fost inaugurat un basorelief la Catedra de chirurgie nr. 2 de la Spitalul Clinic Republican⁴⁵.

Numele cadrelor profesoral-didactice de la USMF „Nicolae Testemițanu” sunt onorate și în alte instituții din Republica Moldova. Din inițiativa colectivului Catedrei de chirurgie nr. 2 și prin decizia Senatului Universitar, Clinica de Chirurgie nr. 2 poartă numele profesorului Constantin Țăbărnă. În 2011 a fost dezvelit un baso-

---

⁴⁰ *Întru înveșnicirea memoriei*, în „Medicus”, nr. 5 (836), 2010, p. 8.

⁴¹ *Inaugurarea unei noi aule universitare*, în „Medicus”, nr. 7-8 (864-865), 2013, p. 10.

⁴² *In memoriam profesorului Vasile Andrieș*, în „Medicus”, nr. 5-6 (853-854), 2012, p. 12.

⁴³ *Nume înveșnicit în piatră al profesorului Boris Perlin*, în „Medicus”, nr. 5-6 (853-854), 2012, p. 12.

⁴⁴ *Omagiul profesorului Nicolai Kuznețov*, în „Medicus”, nr. 9-10 (876-877), 2014, p. 10.

⁴⁵ *Basorelieful ilustrului chirurg Pavel Bâtcă la Spitalul Clinic Republican*, în „Medicus”, nr. 1-3 (896-898), 2017, p. 11.

relief consacrat lui C-tin Țabârnă⁴⁶. O placă comemorativă în memoria prof. univ. Anton Spânu, laureat al Premiului Național, personalitate remarcabilă a chirurgiei, a fost plasată la 14 noiembrie 2013 la Spitalul Clinic Municipal „Sfântul Arhanghel Mihail”⁴⁷. În mai 2014, la Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Urgentă din Chișinău a fost dezvelit basorelieful în memoria prof. Nicolae Anestiadi, fost șef al Catedrei de chirurgie, unul dintre pilonii serviciului chirurgical autohton, cel care a trasat direcțiile principale de dezvoltare a chirurgiei din Moldova⁴⁸. Pentru a eterniza memoria Valentinei Halitov, doctor habilitat în medicină, profesor universitar, fost șef al Catedrei de boli infecțioase la copii, cavalier al Ordinului Republicii, a fost inaugurat un basorelief la Spitalul Clinic Municipal de Boli Contagioase pentru Copii, instituție în care a activat⁴⁹.

Un basorelief al academicianului Diomid Gherman, fost șef al Catedrei de neurologie, a fost instalat la 3 mai 2015 pe frontispiciul Institutului de Neurologie și Neurochirurgie. Acțiunea a fost organizată de USMF „Nicolae Testemițanu” în colaborare cu institutul în cauză, exact la un an de la decesul savantului. „Diomid Gherman este unul dintre pilonii serviciului neurologic autohton, care, de rând cu alți colegi de breaslă, a trasat direcțiile principale de dezvoltare a neurologiei în Republica Moldova”, a afirmat rectorul Ion Ababii⁵⁰. Din 19 octombrie 2018, Institutul de Neurologie și Neurochirurgie poartă numele acad. Diomid Gherman⁵¹.

O altă formă de conservare a memoriei înaintașilor ține de edificarea unor monumente comemorative în spațiul nativ sau la fostul domiciliu. Basorelieful profesorului universitar Eugen Popușoi, personalitate notorie în domeniul managementului sănătății publice din Republica Moldova, a fost plasat la intrarea în blocul în care a locuit savantul, în sectorul Râșcani din Chișinău. Dezvelirea solemnă a lucrării sculptate a avut loc la 18 septembrie 2013⁵².

La 14 ianuarie 2015, a fost dezvelită placa comemorativă consacrată publicistului Ion Stici. Placa a fost instalată pe clădirea în care a locuit jurnalistul cca. 35 de ani și a fost realizată la inițiativa USMF „Nicolae Testemițanu”, cu susținerea Uniunii Jurnaliștilor din Republica Moldova și a Uniunii Jurnaliștilor din România (Filiala Basarabia). Multe dintre lucrările sale au fost consacrate medicinei, iar o serie de cărți și articole publicistice se păstrează în colecția BȘM. Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu” avea să menționeze: „În persoana regretatului Ion Stici am avut un bun cronicar al activității universitare. Se integrase în viața Universității într-atât, că a devenit un membru al acestei familii. A pătruns, în profunzime, fenomenul medicinei prin intermediul personalităților notorii din domeniu, care au fost protagoniști ai

⁴⁶ Tr. Musteață, *Basorelief în memoriam profesorului Constantin Țabârnă*, în „Medicus”, nr. 5-6 (845-846), 2011, p. 7.

⁴⁷ *Basorelieful prof. Anton Spînu la SCM „Sf. Arhanghel Mihail”*, în „Medicus”, nr. 9-10 (866-867), 2013, p. 10.

⁴⁸ *In memoriam profesorul Nicolae Anestiadi*, în „Medicus”, nr. 4-6 (871-873), 2014, p. 10.

⁴⁹ *În amintirea profesorului Valentina Halitov*, în „Medicus”, nr. 4-6 (871-873), 2014, p. 10.

⁵⁰ *Academicianul Diomid Gherman - înveșnicit pe un basorelief*, în „Medicus”, nr. 4-6 (881-883), 2015, p. 11.

⁵¹ *Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”: 60 de ani. Realizări și perspective. Album și memorii*, resp. de ed. Grigore Zapuhlîh, Veronica Adamachi, Chișinău, Tipografia Centrală, 2018, p. 33.

⁵² *Înveșnicirea memoriei în piatră*, în „Medicus”, nr. 9-10 (866-867), 2013, p. 10.

scrierilor sale. Îi sunt recunoscător pentru tot ce a făcut pentru instituția noastră, dar, în special, pentru cartea dedicată satului meu natal, Ochiul Alb, precum și cea intitulată *Nicolae Testemițanu - stejar viguros al neamului*⁵³.

În luna septembrie 2015 două busturi, care aparțin rectorului L. Cobâleanchi și chirurgului Anton Spânu, au fost inaugurate în localitatea lor de baștină – satul Baraboi, raionul Dondușeni. Inițiativa a aparținut Asociației Obștești „Baraboieni”, fiind realizată în parteneriat cu administrația publică locală. La 20 aprilie 2016 a fost inaugurată o placă comemorativă în memoria medicului emerit Chiril Draganiuc, pe clădirea unde a locuit, situată pe str. S. Lazo, colț cu str. 31 August 1989 din Chișinău⁵⁴. La Universitate s-a înrădăcinat o tradiție frumoasă, de omagiere a profesorilor universitari – șefi de catedre, la vârsta de 70 de ani, fiind instituită colecția „Savanți-medici Iluștri”⁵⁵. O altă formă de a scoate în evidență personalitățile consacrate o constituie organizarea manifestărilor științifice⁵⁶.

Există un transfer inteligent de generații, cu un profund accent umanistic, care iese în evidență la diferite manifestări socioculturale și socioprofesionale ale USMF „Nicolae Testemițanu”, inclusiv la finalizarea studiilor universitare. Pentru tinerii specialiști, generația cu experiență constituie un bun exemplu de urmat, iar cei cu o bogată experiență profesională le doresc discipolilor săi să-i depășească. De exemplu, în zilele de 12-13 iunie 2019, la ceremoniile de depunere a „Jurământului de medic și de farmacist”, la care au participat 632 de tineri autohtoni și 298 de studenți internaționali, Adrian Vârlan, absolventul Facultății de Farmacie, a adresat un mesaj de recunoștință dascălilor și profesorilor USMF: „Deosebite mulțumiri

---

⁵³ *Placă comemorativă în amintirea publicistului Ion Stici*, în „Medicus”, nr. 1-3 (878-880), 2015, p. 10.

⁵⁴ *Academician Mihail Popovici. Biobibliografie...*, p. 301.

⁵⁵ Constantin Țăbărnă, *Chirurgia ficatului: unele aspecte actuale și de perspectivă: (Alocuțiune aniversară)*, Colecția „Savanți-medici iluștri”, Chișinău, Centrul Editorial-Poligrafic Medicina, 2000, 46 p.; Vasile Cepoi, *Actualități în reumatologia clinică (Alocuțiune aniversară)*, Colecția „Savanți-medici iluștri”, Chișinău, Centrul Editorial-Poligrafic Medicina, 2001, 64 p.; Aurel Danilov, *Actualități în valvulopatiile reumatismale dobândite complicate cu insuficiență cardiacă congestivă (Alocuțiune aniversară)*, Colecția „Savanți-medici iluștri”, Chișinău, Centrul Editorial-Poligrafic Medicina, 2004, 73 p.; Ion Prisacari, *Abordarea sistemică în studierea traumatismului de transport rutier în Republica Moldova [In memoriam-70]*, Colecția „Savanți-medici iluștri”, Chișinău, Centrul Editorial-Poligrafic Medicina, 2005, 53 p.; Gheorghe Baciu, *Biomecanica, morfogeneza și aspectul lezional al toracelui la acțiuni compresionale*, Colecția „Savanți-medici iluștri”, Chișinău, Centrul Editorial-Poligrafic Medicina, 2006, 42 p.; *Academician Gheorghe Ghidirim - 70. Concepții contemporane în managementul pancreatitei acute severe*, ed.: Ion Stici, Col. „Savanți-medici iluștri”, Chișinău, Centrul Editorial-Poligrafic Medicina, 2009, 99 p.; Eva Gudumac, *Fistulele intestinale la copil. Aspecte clinico-biochimice și terapeutice*, Col. „Savanți-medici iluștri”, Chișinău, Centrul Editorial-Poligrafic Medicina, 2011, 78 p.; Sofia Fleștor, *Fluoroza dentară*, Col. „Savanți-medici iluștri”, Chișinău, Centrul Editorial-Poligrafic Medicina, 2012, 52 p.; Grigore Friptuleac, *Medicina omului sănătos - direcție prioritară a asistenței medicale*, Col. „Savanți-medici iluștri”, Chișinău, Centrul Editorial-Poligrafic Medicina, 2013, 77 p.; Valentin Topalo, *Nervii pigmentari ai feței sinteze clinico-morfologice și de tratament*, Col. „Savanți-medici iluștri”, Chișinău, Centrul Editorial-Poligrafic Medicina, 2013, 86 p. etc.

⁵⁶ *Conferința anesteziologilor: In memoriam profesor Valeriu Ghereg*, în „Medicus”, nr. 1-3 (917-919), 2019, p. 3.

profesorilor – titanii unei munci colosale –, care, dincolo de teorie, ore academice, acizi, formule și reacții, ne-au îndrumat spre profesia mult râvnită și ne-au determinat dragostea față de specificul ei. Suntem versiunea 2019 – persoane cu un set de valori bine definite, puși în serviciul umanității, *deoarece medicina reprezintă iubire de oameni, dăruire și abnegație* (s.n.)”. Oleg Rogach, originar din Israel, absolvent al Facultății de Medicină nr. 2, a subliniat importanța acestui eveniment ce marchează sfârșitul unei călătorii captivante, începută acum șase ani: *„Ne închinăm tuturor profesorilor care ne-au îndrumat și ne-au ajutat să depășim toate obstacolele, care ne-au transmis pasiunea și dragostea pentru medicină și ne-au învățat că medicul este nu doar un profesionist în tratarea bolilor, dar reprezintă, prin personalitatea sa, și un elixir pentru suflet. Este vorba despre umanitate, moralitate, angajare și dedicare* (s.n.)”. Totodată, acad. Gh. Ghidirim a oferit „două sfaturi prețioase absolvenților, aflați la început de cale profesională, și anume, de *a nu-și uita părinții nativi, dar și pe cei spirituali* (s.n.), care, zi de zi, au pus suflet în dezvoltarea lor ca specialiști”. Potrivit conf. univ. Gheorghe Plăcintă, decanul Facultății de Medicină nr. 1, „Tot ce am știut v-am oferit, ați înțeles ce înseamnă medicina, iar acum așteptăm să ne depășiți în competențe și în profesionalism (s.n.)”⁵⁷.

Politica memoriei, ca strategie de identitate socială, cu aplicarea elementelor simbolice ale memoriei colective și individuale, dar și ale celei instituționale, vizează un obiectiv moral-civic – „construirea unei mărci elitare” și al unui prestigiu social. Pornind de la acest concept teoretic, constatăm faptul că, în comparație cu alte instituții de învățământ superior din Republica Moldova, la USMF „Nicolae Testemițanu” se perpetuează tradiția de promovare și de recunoaștere publică a personalităților marcante din domeniul medicinei și farmaciei.

Lista ilustrațiilor:

Fig. 1 – Cartea de Onoare și o filă din ea.

Fig. 2 – Inaugurarea Aleii Savanților și Medicilor Iluștri, 9 octombrie 2015.

Fig. 3 – Aleea Savanților și Medicilor Iluștri, 2017.

Fig. 4 – Dezvelirea plăcii memoriale Boris Șarapov, Clinica de Neurologie (str. Korolenko, 2). De la stânga la dreapta: T. Moșneaga, Iu. Kurako, D. Gherman, M. Casian; 4 iunie 1997.

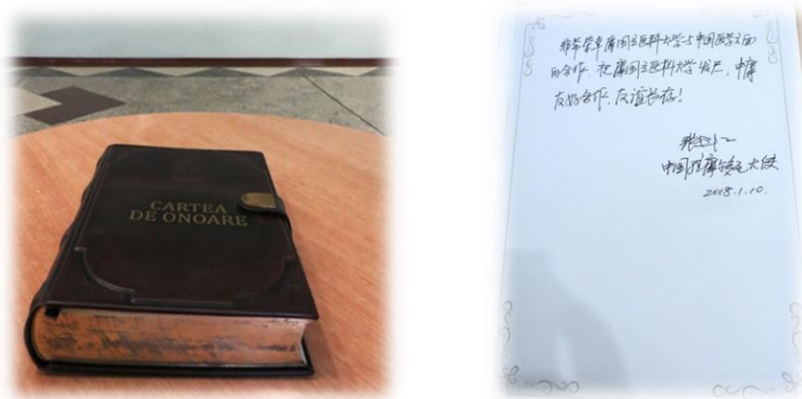
Fig. 5 – Prof. univ. Natalia Gheorghiu felicitată de rectorul Ion Ababii.

Fig. 6 – Aula Victor Ghețeu, 2014.

Fig. 7 – Secvență de la o manifestare consacrată lui Nicolae Testemițanu, 21 iunie 2017.

---

⁵⁷ „Mulțumim, Alma Mater!” au exclamat, cu recunoștință, absolvenții Universității, promoția 2019, în „Medicus”, nr. 10-12 (920-922), 2019, p. 2.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7